

ရွေးထွေးပွေ့ယူ ဘယ်ပန်းမဟူ

လူတိုင်းအကျုံးဝင်ပညာရေး သင်ယူပျော်ဝန်းကျင်များ
တည်ထောင်ရေး
လက်စွဲစာစဉ်

Embracing Diversity: Toolkit for Creating Inclusive Learning-Friendly Environments

လူတိုင်းအကျုံးဝင်
သင်ယူပျော်
ဝန်းကျင်များ

ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန

အမှတ် ၁၁

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် အမျိုးသားပညာရည်မြှင့်တင်ရေးကို ဦးတည်ချက် ချမှတ်လျက် နှစ်တိုနှစ်ရှည်စီမံကိန်းလုပ်ငန်းစဉ်များဖြင့် ကြိုးပမ်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ၁၉၉၈ခုနှစ်မှ အစပြုလျက် နှစ်စဉ်နေရာသီတွင် ပညာရေး ဆွေးနွေးပွဲများကျင်းပပြီး ပညာရေးမြှင့်တင်မှုအစီအစဉ်များ အထူးလေးနှစ်စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၊ အနှစ်(၃၀)နှစ်ရှည်စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို အဆင့်အလိုက် အစဉ်တစိုက် ဆက်လက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေသကဲ့သို့ ကမ္ဘာ့ပညာရေးညီလာခံများမှ ချမှတ်သည့် ရည်မှန်းချက်လုပ်ငန်းများကိုလည်း နိုင်ငံ၏စီမံကိန်းဘောင်အတွင်း ချိတ်ဆက်မှု ပြုလျက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

လူတိုင်းအတွက်ပညာရေးသည် အခြေခံပညာကဏ္ဍကို အဓိကအလေးထားပြီး ဆောင်ရွက်ကြရပေရာ ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတိုင်း ကျောင်းနေရေး၊ ကျောင်းနေမြဲရေးနှင့် အဆင့်အလိုက် ပညာသင်ယူပြီးမြောက်ကြစေရန် အလေးအနက်ပြု ဆောင်ရွက်သင်ကြား ပေးကြရပါသည်။ တစ်ဖက်တွင် သက်ကြီးစာတတ်မြောက်ရေးလုပ်ငန်းကိုလည်း ကျောင်း ပြင်ပပညာရေးအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာဒေသနှင့် ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းကြကာ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်မှုကြောင့် ကျောင်းနေနှုန်းနှင့် သက်ကြီးစာတတ်မြောက်မှု နှုန်းတို့ တိုးတက်မြှင့်တင်လာပါသည်။ သို့ဖြစ်သည့်တိုင် ကလေးသူငယ် ကျောင်းနေနှုန်း ရာနှုန်းပြည့်လာစေရန် မသန်စွမ်းကလေးများသာမကဘဲ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် ကျန်ရှိနေသေးသောကလေးများကို ကျောင်းသို့ရောက်ရှိလာကြပြီး ပညာကို သင်ယူနိုင်ကြ စေရေး ဆောင်ရွက်ကြရန်လည်း လိုအပ်သည်ဖြစ်၍ လူတိုင်းအကျုံးဝင်ပညာရေးလုပ်ငန်း များကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ကြရပါမည်။

လူတိုင်းအကျုံးဝင်ပညာရေးသည် လူတိုင်းအတွက် ပညာရေးအမှန်တကယ်ရရှိစေရန် ပုံမှန်ကျောင်းပညာရေးစနစ်၏ တိုးတက်မှုဖြစ်စဉ်တစ်ရပ်ပင်ဖြစ်ကြောင်း၊ အမှတ်(၁) အခြေခံပညာဦးစီးဌာနက ယခု ဘာသာပြန်ဆိုထုတ်ဝေသော **‘လူတိုင်းအကျုံးဝင် သင်ယူပျော် ဝန်းကျင်များ တည်ထောင်ရေးလက်စွဲစာစဉ်’** စာအုပ်များက သိသာ ထင်ရှားစေမည် ဟူ၍ မှတ်ယူပါသည်။

ဤလက်စွဲစာစဉ်စာအုပ်များကို လေ့လာဆည်းပူးကြပြီး မိမိတို့၏ နိုင်ငံရေးမြေ ဝန်းကျင်အလိုက် ဆီလျော်အပ်စပ်စွာ အသုံးပြုကြရန် အမှာပြုအပ်ပါသည်။

ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန

အ မှာ စာ

ကျွန်တော့်အနေဖြင့် ဤအမှာစာကို အလုပ်တာဝန်အရသာမက ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်ပါ ဂုဏ်ယူ ဝမ်းမြောက်စွာ ရေးသားခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပထမဦးဆုံး ဖော်ပြလိုပါသည်။

ယူနက်စကိုအဖွဲ့ချုပ်၏ အာရှနှင့်ပစိဖိတ် ဒေသ၊ ပညာရေးဗျူရိုမှ ဖြန့်ဝေလာသော ‘လူတိုင်း အကျုံးဝင် ပညာရေးသင်ယူပျော်ဝန်းကျင်များ တည်ထောင်ရေး၊ လက်စွဲစာစဉ်’ စာအုပ်များမှာ အကြောင်းအရာကဏ္ဍအလိုက် စာအုပ်ငယ်(၆)အုပ် နှင့်ခြုံငုံညွှန်းဆိုသော စာအုပ်ငယ်(၁)အုပ်၊ စုစုပေါင်း (၇)အုပ်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုထိုစာအုပ်များကို မြန်မာ ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုကာ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေနိုင်သည့် အတွက် အထူးကျေးဇူးတင်ဝမ်းမြောက်ရပါသည်။ အဆိုပါ စာအုပ်များကို မိမိတို့၏နိုင်ငံတွင် ရေမြေနှင့် လူမှုဝန်းကျင်အလိုက် အကျိုးရှိရှိ စပ်ဟပ်ဆီလျော်စွာ အသုံးပြုနိုင်ရန် ဘာသာပြန်ဆိုမှုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာဘာသာလက်စွဲများအဖြစ် အောက်ဖော်ပြပါ အတိုင်းဖြစ်လာကြပါသည်-

- ‘နွေးထွေးပွေ့ယူ ဘယ်ပန်းမဟူ’ လူတိုင်းအကျုံးဝင်ပညာရေးသင် ယူပျော်ဝန်းကျင်များတည်ထောင် ရေးလက်စွဲစာစဉ် (Embracing Diversity; Toolkit for Creating Inclusive Learning-Friendly Environments)

- ❑ စာအုပ်ငယ်(၁) ‘ လူတိုင်းအကျုံးဝင်သင်ယူပျော်ဝန်းကျင်တစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာခြင်း’
(Booklet 1: Becoming an Inclusive, Learning-Friendly Environment -ILFE)
- ❑ စာအုပ်ငယ်(၂) ‘လူတိုင်းအကျုံးဝင်သင်ယူပျော်ဝန်းကျင်တစ်ခုဖန်တီးတည်ထောင်ရန် မိသားစုများနှင့် ရပ်ရွာလူထု ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း’
(Booklet 2: Working with Families and Communities to Create an ILFE)
- ❑ စာအုပ်ငယ် (၃) ‘ ကလေးအားလုံးကျောင်းသို့ ရောက်ရှိရေးနှင့်ပညာသင်ယူရေး ’
(Booklet 3: Getting all Children in School and Learning)
- ❑ စာအုပ်ငယ်(၄) ‘ လူတိုင်းအကျုံးဝင်သင်ယူပျော်စာသင်ခန်းများကို ဖော်ဆောင်ခြင်း’
(Booklet 4 : Createing Inclusive, Learning-Friendly Classrooms)
- ❑ စာအုပ်ငယ်(၅) ‘ လူတိုင်းအကျုံးဝင်သင်ယူပျော်စာသင်ခန်းများ စီမံခန့်ခွဲမှု’
(Booklet 5: Managing Inclusive, Learning-Friendly Classrooms)

- ❑ စာအုပ် ငယ် (၆) ‘ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်ပြီး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ပေးနိုင်သောလူတိုင်းအကျုံးဝင် သင်ယူ ပျော်ဝန်းကျင်တစ်ခုကိုတည်ထောင်ခြင်း’ (Booklet 6: Creating a Healthy and Protective Inclusive Learning-Friendly Environment)

ဤသို့သောခေါင်းစဉ်အမည်များကို ကြည့်ရှုဖြင့် လက်စွဲစာစဉ်သည် သင်ယူသင်ကြားမှုဖြစ်သည့် ပညာရေး လုပ်ငန်းများကို ဖြည့်ဆည်းပေါင်းစပ်မှုပြုထားကြောင်း သိသာနိုင်ပြီး အကြောင်းအရာကဏ္ဍအားဖြင့် ပြည့်စုံနေသည်ကို သိရှိနိုင်ပါသည်။ ခြုံငုံညွှန်းဆိုသည့် စာအုပ်တွင် အာရှနှင့်ပစိဖိတ်ဒေသ၊ ပညာရေးဗျူရို ညွှန်ကြားရေးမှူး ရှယ်လ်ဒန်ရှေးဖား (Sheldon Shaeffer) ကလည်း ‘စကားချီး’ပြုထားသည်ဖြစ်၍ ကျွန်တော့်အနေဖြင့် ယခုအမှာစာတွင် လက်စွဲစာအုပ်များအကြောင်း အထူးဖော်ပြနေရန်ပင်မလိုအပ်ဟု ယူဆမိပါသည်။ ယူနက်စကိုညွှန်ကြားရေးမှူးရှယ်လ်ဒန်ရှေးဖားက ဤလက်စွဲသည် ‘ဒါကာ ကမ္ဘာ့ပညာရေးညီလာခံ’ က ချမှတ်သည့် ဒုတိယရည်မှန်းချက်အတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ပညာရေးအခွင့်အလမ်းကွာဟမှုကို ကျဉ်းမြောင်းလာစေရန် လက်တွေ့ကျသည့် လက်စွဲစာအုပ်များကို ဆရာများအတွက် အသုံးဝင်စေပြီး စဉ်းစားတွေးဆမှုများဖြင့်ဆောင်ရွက်ကြရန် မျှော်မှန်းကြောင်း ဆိုထားပါသည်။ ထို့နည်းတူ လက်စွဲစာစဉ်ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်၊ အသုံးပြုနိုင်ပုံတို့နှင့် ဝေါဟာရမှတ်စုမှအစ ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။

အနှစ်သာရထုတ် အချုပ်ဆိုရပါလျှင် ဤလက်စွဲစာအုပ်များသည် မိမိတို့နိုင်ငံတွင် ခံယူကျင့်သုံးလျက်ရှိ

သော ‘ရပ်ရွာဒေသလူ့အဖွဲ့အစည်းသည် ပညာရေးအတွက် အရင်းအမြစ်ဖြစ်သည်။ ကျောင်းတည်းဟူသော ပညာရေး ဝန်းကျင်သည် ရပ်ရွာဒေသအဖို့ ပညာရေးအရင်းအမြစ် ဖြစ်ရမည်’ ဟူသည့် ခံယူဆောင်ရွက်မှုကိုပင် ဖော်ပြထား ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

‘ အထူးသဖြင့် ဤလက်စွဲစာစဉ်သည် **သင့်** အတွက်ဖြစ်သည်’ ဟု ဆိုထားသည့်အတိုင်း **ဆရာသည် သော့ချက်** ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ခံယူထား ကြောင်းတွေ့ရှိရပြန်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ မိမိတို့ ပညာရေးသမားများ အစဉ်အလာဆိုစကားပြုလက်ခံခဲ့ကြ သည်နှင့်အညီ ဆရာသည် စာပေဘာသာကို သင်ကြား ပေးသူလည်းဖြစ်သည်။ လက်တွေ့ ရှေ့ဆောင်ရှေ့ရွက် သရုပ်ပြသူလည်းဖြစ်သည်။ ကူညီပံ့ပိုးပေးသူလည်း ဖြစ်သည်။ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေးသူလည်းဖြစ်၍၊ ညှိနှိုင်းပေးသူ၊ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပေးသူလည်းဖြစ်သည်။ ထို့အတူ ဆရာသည် ရပ်ရွာဒေသလူ့အဖွဲ့အစည်း များတွင် ဆော်ညွှန်သူလည်းဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ ခေါင်းဆောင် ကောင်းလည်းဖြစ်နိုင်ပြန်ပါသည်။ အဓိကအခြေခံ အကျဆုံးဖြစ်ရသည့် ဇာတ်ရုပ် တစ်ရုပ်အနေနှင့်ကမူ ဆရာသည် ကိုယ်တိုင်သင်ယူသူဘဝတွင် ရှိနေရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤလက်စွဲစာအုပ်များကို စာအုပ် အဖြစ်သာထားရှိကြရန်မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်တိုင်ဖတ်ရှုခြင်း၊ လေ့လာဆည်းပူးခြင်း၊ လုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်များကို ဖတ်ရှု လေ့လာစေခြင်း၊ ရပ်ရွာဒေသအဖွဲ့အစည်းများသို့ အသိ ပေးခြင်း၊ လုပ်ငန်းများအတွက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များနှင့် ဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်ကြရန် ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းခြင်း၊ နှီးနှောဖလှယ်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ကြရန် အထူးလိုအပ်ကြောင်း အလေးအနက်ဖော်ပြလိုပါသည်။

မိမိတို့၏ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတွင်

ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမြှင့်တင်မှုများကို ပညာဓေတီ ဟု ခေါ်ဆိုသော တတိယထောင်စုနှစ်သစ်ကာလများသို့ အဝင်ကာလများတွင်ပင် အချိန်အခါကို မြှင့်တင် ပြောင်းလဲမှုများဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပေရာ ယခုအခါ အမျိုးသားပညာရည်မြင့်မားရေးကို နှစ်ရှည်နှစ်တို စီမံကိန်းများနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။ ကမ္ဘာ့ပညာရေးညီလာခံများမှ ချမှတ်ခဲ့သည့်စီမံကိန်းများ၊ ရည်မှန်းချက်များကိုလည်း နှစ်ရှည်စီမံကိန်းဘောင်အတွင်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် လျက်ရှိသည်ဖြစ်၍ ‘လူတိုင်းအတွက် ပညာရေး’ လုပ်ငန်း များ၊ ‘လူတိုင်းအကျုံးဝင်ပညာရေးလုပ်ငန်း’ တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်မှုများမှာ အစပျိုးမှုကောင်းသည့် လုပ်ငန်းများ အနေဖြင့် အရှိန်ကောင်းများရရှိနေပြီဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤလက်စွဲစာအုပ်များပါလုပ်ငန်းများဖြင့် မိမိတို့၏စာသင်ခန်း၊ ကျောင်း၊ ရပ်ရွာဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးကို အစဉ်လက်တွဲပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ပြုကြပါရန် ထပ်မံတိုက်တွန်းနှိုးဆော်အပ်ပါသည်။

‘လူတိုင်းအကျုံးဝင်သင်ယူသူပျော်ဝန်းကျင်

တစ်ခု ဟုဆိုရာတွင် ကလေးသူငယ်ကျောင်းသား ကျောင်းသူများပျော်ရုံသာမဟုတ် ဆရာပျော်၊ မိဘပျော်၊ ရပ်ရွာလူထုပါပျော်ရွှင် ချမ်းမြေ့စေရန်ဟု ရည်ရွယ်ထား ပါသည်။ ကလေးများသည် ကွဲပြားခြားနားကြသကဲ့သို့ လူတစ်ဦးစီတိုင်းသည်လည်း **‘အထူး’** ဖြစ်သည်ဆိုခြင်းကို သဘောပေါက်ခံယူကြရန်လိုပါသည်။ မြေလှမ်းတစ်လှမ်း အဆင့်တစ်ဆင့်မှ စတင်ကာဆောင်ရွက်ကြပါစို့ဟု အသိပေးလိုပါသည်။

ဤလက်စွဲစာအုပ်များကို မြန်မာ ဘာသာပြန် စာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိရေးအတွက် လမ်းညွှန်မှုပြု ပေးခဲ့သည့်အတွက် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနအား ကျေးဇူး အထူးတင်ရှိကြောင်းဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ထို့အတူ ဝိုင်းဝန်းကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ကြသည့် အောက်ဖော်ပြပါပုဂ္ဂိုလ်များအားလည်း ကျေးဇူးအထူးတင်ရှိကြောင်း ဖော်ပြလိုပါသည်-

- ❑ ခြုံငုံညွှန်ဆိုစာအုပ်နှင့် စာအုပ်ငယ်(၁)ကို ပြန်ဆိုသူ အမှတ်(၁)အခြေခံပညာဦးစီးဌာန ဦးစီးအရာရှိ (နိုင်ငံခြားပညာသင်) ဒေါ်ညွန့်ညွန့်ရီ၊
- ❑ စာအုပ်ငယ်(၂) ကို ပြန်ဆိုသူ အမှတ်(၁) အခြေခံပညာဦးစီးဌာန ဒုတိယဦးစီးမှူး ဒေါ်မေစီအုန်းမောင်၊
- ❑ စာအုပ်ငယ်(၃)ကို ပြန်ဆိုသူ အမှတ်(၁) အခြေခံပညာဦးစီးဌာန ဒုတိယဦးစီးမှူး ဒေါ်သီသီထူး၊
- ❑ စာအုပ်ငယ်(၄)ကို ပြန်ဆိုသူ အမှတ်(၁) အခြေခံပညာဦးစီးဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး (စီမံ) ဦးညွန့်ရွှေ၊
- ❑ စာအုပ်ငယ်(၅)ကို ပြန်ဆိုသူ အမှတ်(၁) အခြေခံပညာဦးစီးဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး (မှတ်တမ်း/စာရင်းအင်း) ဒေါ်အေးအေးခိုင်၊
- ❑ စာအုပ်ငယ်(၆)ကို ပြန်ဆိုသူ အမှတ်(၁) အခြေခံပညာဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူး (ပညာ) ဦးဘဘာ၊
- ❑ လက်စွဲစာအုပ်များကို ကနဦးဖတ်ရှု၍ စာတည်းပေးသူ အမှတ်(၁)အခြေခံပညာဦးစီးဌာန ဦးစီးအရာရှိ (ကျောင်းသားရေးရာ) ဦးစိုးမြင့် (ရဲထွတ်နီ)တို့အား လည်းကောင်း၊

□ ဌာနမှ အငြိမ်းစားယူပြီးသော်လည်း လက်စွဲစာအုပ်များကို အစမှ အဆုံးတိုင် နောက်ဆုံးတည်းဖြတ်ပြင်ဆင်ပေးသူ ဖြစ်သည့်မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးသုတေ သနအဖွဲ့ဦးစီးဌာန အငြိမ်းစားတာဝန်ခံ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးမြင့်ဟန် (မောင်ဟန်ဝင်း၊ ထန်းတပင်) အား လည်းကောင်း၊ ကျေးဇူးအထူးတင်ရှိပါ ကြောင်း မှတ်တမ်းပြုဖော်ပြအပ်ပါ သည်။

ဤစာအုပ်များဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ဦးစီး ဌာန ကွန်ပျူတာဌာနမှ အရာထမ်း၊ အမှုထမ်းများနှင့် အခြားလုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ ကြိုးစားဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ကြ သူများအားလုံးကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း ဖော်ပြ အပ်ပါသည်။

(တင်ညှိ)
ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်
အမှတ်(၁)အခြေခံပညာဦးစီးဌာန
လူတိုင်းအတွက် ပညာရေးနိုင်ငံအဆင့်ညှိနှိုင်းရေးမှူး

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

၂၀၀၅-ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (ပထမအကြိမ်)
အုပ်စု - ၁၀၀၀
ပညာရေးဌာနအတွက် ဌာနဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ထုတ်ဝေသည်။

စာအုပ်ငယ်များအလိုက် ကွန်ပျူတာစာစီနှင့် ပန်းချီ

- ဦးမြင့်သန်း
- ဒေါ်တင်မူဝင်း
- ဒေါ်ရီရီဇင်
- ဒေါ်ခင်အေးသန်း
- ဒေါ်စန်းစန်းဝင်း
- ဒေါ်ဇာခြည်နွယ်ဝင်း
- ဒေါ်နန့်စယ်လီလှိုင်
- ဒေါ်တင်တင်ဦး
- ဒေါ်စီစီအေး
- ဦးချမ်းမင်း
- ဦးအောင်ဇော်လင်း
- ဦးမြင့်အောင် (ပန်းချီ)

ကွန်ပျူတာ ဒီဇိုင်း

ဒေါ်ခင်မာရီ
အမှတ်(၁) အခြေခံပညာဦးစီးဌာန

ပုံနှိပ်တိုက်

ဇေယျာသုခပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ် ၁၅၁-၁၅၃၊ ၄၅-လမ်း၊
ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

နွေးထွေးပွေ့ယူ

ဘာသာပန်းမဟူ

စကားချိုး

ဘဝနောက်ခံနှင့်စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိသော ကလေးများ၏ပညာသင်ယူခွင့်ရရှိရေးသည် အာရှ-ပစိဖိတ်ဒေသအတွက် အဓိကစိန်ခေါ်မှုကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်ပေသည်။ ဆီနီဂေါနိုင်ငံ၊ ဒါကာမြို့တွင် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်၊ ဧပြီလ၌ ကျင်းပခဲ့သောကမ္ဘာ့ပညာရေးညီလာခံက ချမှတ်ခဲ့သည့် ဒုတိယရည်မှန်းချက်မှာ ‘**ခရစ်နှစ် ၂၀၁၅ တွင် ကလေးများအားလုံး (အထူးသဖြင့် မိန်းကလေးများ၊ အထူးခက်ခဲသည့်အခြေအနေတွင်ရှိနေသော ကလေးများ နှင့် လူမျိုးငယ်စုများ၏ကလေးများ)အနေဖြင့် အရည်အသွေးရှိ အခမဲ့၊ မသင်မနေရ မူလတန်း ပညာကို လက်လှမ်းမီပြီး သင်ယူပြီးဆုံးနိုင်ခွင့်သေချာအောင် ဆောင်ရွက်ရေး**’ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုရည်မှန်းချက်သည် အမျိုးသားပညာရေးစနစ်များ၊ ကျောင်းများနှင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများအတွင်း ဘက်လိုက်မှုများကို ဖယ်ရှားခြင်း၊ ဘဝနောက်ခံနှင့် စွမ်းရည် အမျိုးမျိုးရှိသော ကလေးများ ကျောင်းတက်ရန်လိုလားမှုကို ဟန့်တားစေမည့် လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ခွဲခြားဆက်ခံခြင်းမျိုးကို ဖယ်ရှားခြင်းတို့ကြောင့် ကျောင်းတက်နှုန်း တိုးမြှင့်လာခြင်းနှင့် ပြီးဆုံးမှုနှုန်းမြင့်မားလာခြင်းတို့ကို ဖြစ်စေရန် ဆိုလိုပါသည်။

ပညာရေးအခွင့်အလမ်းမညီမျှမှုဖြစ်ခြင်းသည် နိုင်ငံတကာပညာရေးပြဿနာကြီးတစ်ရပ်အဖြစ်ရှိနေသေးပြီး ခွဲခြားဆက်ဆံမှုသည် ပညာရေးဆိုင်ရာစနစ်များနှင့် ကျောင်းများသို့ စိမ့်ဝင်ပျံ့နှံ့လျက် ရှိနေပါသေးသည်။ ဤကွာဟမှုကို ကျဉ်းမြောင်းစေရန်အတွက် လူတိုင်းအကျုံးဝင်ပညာရေး၏ အရေးကြီးမှုကို ပညာရေးစီမံခန့်ခွဲသူများ သဘောပေါက်နားလည်လာကြစေရန် အလွန်အရေးပါပါသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များက မိမိတို့၏ပကတိအခြေအနေကို စိစစ်ရန်နှင့် ကလေးအားလုံးကျောင်းသို့ရောက်ရှိကြကာ ကလေးများအစွမ်းရှိသမျှ အပြည့်အဝဆုံးသင်ယူနိုင်ရေးသေချာစေရန်တို့အတွက် လက်တွေ့ကျသော လုပ်ငန်းလက်စွဲကို ပေးဖို့သည်လည်း တူညီစွာ အရေးပါနေပြန်ပါသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် ကျောင်းမူဝါဒ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုဖြစ်စဉ်၊ သင်ယူမှု ဝတ္ထုပစ္စည်းများသည် စာသင်ခန်းပိုင်းဆိုင်ရာတို့တွင် ညီတူညီမျှရှိစေမှုသေချာရန်နှင့် သင်ယူမှု ရလဒ်အတွက် ကြီးကြပ်မှုသေချာရန်တို့မှာလည်း အရေးပါပါသည်။

ဤလက်စွဲစာစဉ်သည် ဤစိန်ခေါ်မှုအတွက် ကျောင်းများနှင့် စာသင်ခန်းများအနေဖြင့် လူတိုင်းအကျုံးဝင်လာနိုင်ပြီး ပိုမို၍ သင်ယူပျော်ဖြစ်နိုင်ပုံကို လုံးဝလက်တွေ့ကျသော

မြင်ကွင်းရှုထောင့်ကို ပေးထားပါသည်။ လက်စွဲစာစဉ်သည် နှစ်ကာလများစွာ ရရှိခဲ့သော အတွေ့အကြုံများနှင့် နည်းဗျူဟာများပေါ်တွင် အခြေခံတည်ဆောက်ထားပြီး လုပ်ငန်းလက်စွဲ များမှာ မကြာသေးသည့်ကာလများက အဖွဲ့အစည်းအလိုက်နှင့် တစ်ဦးချင်းအလိုက် လူတိုင်း အကျုံးဝင်ပညာရေး ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ကလေးပျော်ကျောင်းများတည်ထောင်မှုတို့ကို အခြေခံ၍ပြုစုယူထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤစာစဉ်သည် ဆရာများအတွက် ဤသို့မျှော်မှန်း ပါသည်။ မိမိတို့သည် ကိုယ်တိုင်အမြဲ အရောင်အသွေးစုံလင်လှသော စာသင်ခန်းများတွင် ဆောင်ရွက်နေသူများဟူသောအမြင်ဖြင့် ဆရာများအတွက် အသုံးဝင်ကြစေရန်နှင့် စဉ်းစား တွေးခေါ်လာစေရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤလက်စွဲ စာစဉ်ရှိ စာအုပ်ငယ်များသည် ပညာပေးသူများ၊ ကျောင်းသားများ၊ မိဘများ၊ ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့ဝင်များ အပြည့်အဝပါဝင်ဆောင်ရွက် မှုဖြင့် လူတိုင်းအကျုံးဝင်ပညာရေး သင်ယူပျော်ဝန်းကျင်များအတွက် ရင်းမြစ်အထောက်အကူ များရရှိရေး၊ အဆိုပါဝန်းကျင်များ တည်ထောင်ရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတို့တွင် အသုံးဝင်သည်ကို တွေ့ရှိရမည်ဟု ကျွန်ုပ်မျှော်လင့်ပါသည်။

ရှယ်လ်ဒန်ရှေးဖား

ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ အာရှနှင့်ပစိဖိတ်ဒေသ၊ ပညာရေးဗျူရို၊ ယူနက်စကို

ကျေးဇူးတင်ရှိခြင်း

ဤလက်စွဲစာစဉ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုလုပ်ငန်းတွင် အာရှဒေသတွင်းနှင့်အပြင်မှ ပညာရေးသမားပညာရှင်များ၊ ဆရာ၊ဆရာမများ၊ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်များသည် စိတ်ရောကိုယ်ပါ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ကြပါသည်။ အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်အားလုံး၏ပါဝင်ကူညီမှုကို ကျွန်ုပ်တို့ကကျေးဇူးတင်သောအားဖြင့် ၎င်းတို့၏အမည်များကို အောက်တွင်မှတ်တမ်းတင်ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤစာစဉ်အရည်အသွေး ပြည့်ဝစေရန်အချက်အလက်နှင့်ဝေဖန်မှုတစ်ခုချင်းစီကို အသေးစိတ် ဆင်ခြင်စဉ်းစားပြီး ရေးသားပြုစုထားပါသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ ချင်းမိုင်မြို့မှ ဘဝတွက်တာကျွမ်းကျင်စရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဖောင်ဒေးရှင်း၊ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ မနီလာမြို့မှ ယူနီဆက်ရုံး၊ အစ္စလာမ်မာဘတ်၊ ဘလူကစ်ရှ်တန် ယူနီဆက်ရုံးနှင့် ဆရာ၊ ဆရာမများသည် ဤလက်စွဲစာစဉ်တစ်ခုလုံးအပေါ် ခြံ့ငုံ့၍လည်းကောင်း၊ စာအုပ်တစ်အုပ်ချင်းအပေါ်လည်းကောင်း၊ လက်စွဲစာအုပ်ငယ်များအပေါ်လည်းကောင်း၊ လုပ်ငန်းဆွေးနွေးပွဲများကျင်းပပြုလုပ်၍ သက်ရောက်တုံ့ပြန်မှုများပါဝင် ထည့်သွင်းထားပါသည်။ ကိုယ်စားပြုထားကြသည့် ဤစုပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကြောင့် အသီးအပွင့်အဖြစ်ထွန်းဆုံးဟူသော အကျိုးနှင့် မျှော်လင့်ချက် သည် ဤလက်စွဲစာစဉ်နှင့် ယုံကြည်မှုတို့ကို ဆက်လက်ဆောင်ကြဉ်း ပါလိမ့်မည်ဟူ၍ ကျွန်ုပ်တို့တွေ့မြင်ထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ရင်းမြစ်များစွာတို့မှ အကြံဉာဏ်စိတ်ကူးစိတ်သန်းများ၊ လက်စွဲများကို အသုံးပြုထားပါသည်။ အထင်ကရဖြစ်သော အများစုမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

ကလေးမှ ကလေးသို့ ရင်းမြစ်စာအုပ်နံပါတ်(၂) ဘေလီဒီ၊ ဟော့အိပ်ချ်နှင့် ဗိုတာနီဘီ(၁၉၉၄)တို့ရေးသားပြီး လန်ဒန်မြို့ ကလေးမှကလေးသို့ ယုံကြည်မှု (Child-to-Child Trust)က ထုတ်ဝေသော လုပ်ငန်းစာရွက်များ၊

FRESH ကျောင်းကျန်းမာရေးနည်းလမ်းဖြင့် လူတိုင်းအတွက်ပညာရေးအောင်မြင်ရေး(၂၀၀၂)ယူနက်စကို၊ ပါရီ

ဒေသတွင်းဆောင်ရွက်မှု၊ ကျောင်းကျန်းမာရေးမြှင့်တင်မှု၊ ကျောင်းများ တည်ထောင်ခြင်း(၂၀၀၂)၊ ကမ္ဘာကျန်းမာရေးအဖွဲ့၊ ဂျီနီဗာ၊ အကြမ်းဖက်မှုများ၊ ကာကွယ်ရေး၊ အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် HIV/AIDS ကြောင့် ဆိုးကျိုးများခံစားမှုမှ ကာကွယ်ရေး စသည့် ကျောင်းကျန်းမာရေးဆိုင်ရာကမ္ဘာကျန်းမာရေးသတင်းဖြန့်ချိရေးမှ အကိုးအကားစာရွက် စာတမ်းများစသည့် အလွန်အဖိုးတန်သောရင်းမြစ်များ

အတန်းတွဲ မူလတန်းကျောင်းများရှိ ကျန်းမာရေးပညာပေးမှုကို မွမ်းမံပြုပြင်ခြင်း၊ Son V, Pridmore P, Nga B, My D နှင့် Kick P (၂၀၀၂) တို့ရေးသားပြီး ဗြိတိသျှ ကောင်စီနှင့်အမျိုးသား ပညာရေးဆိုင်ရာသိပ္ပံတက္ကသိုလ်၊ ဟန့်ဗရီး၊ ဗီယက်နမ်က ထုတ်ဝေသော သဘာဝနှင့်လူမှုရေးသိပ္ပံဘာသာရပ်များတွင် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ဆရာလမ်းညွှန် (Grade 1,2,3) နှင့် သိပ္ပံဘာသာ (Grade 5)

အကျိုးဝင်စာသင်ခန်းများရှိ ကလေးများ၏လိုအပ်ချက်အပေါ် နားလည်သဘောပေါက်ခြင်းနှင့်တုံ့ပြန်ခြင်း(၂၀၀၁)၊ ယူနက်စကို ပါရီ

သင်ယူခြင်းအကြောင်းအရာများဟောပြောခြင်းနှင့် ဘဝတွက်တာကျွမ်းကျင်စရာများ ဆိုင်ရာ ယူနီဆက်ကွန်ရက်များ၊ နယူးရောက် <http://www.unicef.org>

အထက်ပါရင်းမြစ်များအတွက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာကျေးဇူးတင်ပါသည်။ ဤလက်စွဲကို အဆင်ပြေစွာ အသုံးတည့်အောင် အသုံးပြုသူများအား အားပေးတိုက်တွန်းလိုပါသည်။

ဆက်လက်၍ ယူနက်စကိုမှပုံမှန်အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး ရန်ပုံငွေအဖွဲ့၊ Trust ဂျပန် ရန်ပုံငွေအဖွဲ့၊ စကင်ဒီနဗီယမ် ရန်ပုံငွေအဖွဲ့တို့သည် ဤလက်စွဲစာစဉ် အောင်မြင်စွာ ထွက်ပေါ်ရေးအတွက် အထောက်အကူပြုထားပါသည်။ ဤအထောက်အကူပြုမှုနှင့်တကွ အာရှဒေသတွင်း၊ ဒေသပြင်ရှိ ကလေးများ အကျိုးကျေးဇူးများစွာရရှိသည့်အတွက် လွန်စွာ ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် အထူးကျေးဇူးတင်အပ်သူများမှာ Ray Harris, Dr. Shirley Miske, George Attig နှင့် ဤလက်စွဲစာအုပ်ငယ်(၆)အုပ်ကို ရေးသားပြုစုပေးသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ George Attig သည် ဤလက်စွဲစာစဉ်ဖြစ်ပေါ်ရေးအကြံဉာဏ်သဘောတရား

သန္ဓေစတည်သည်မှ စ၍ စာမူကြမ်းပုံနှိပ်စက်သို့ ရောက်သည်အထိ သူ၏ကဏ္ဍအနေဖြင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ထားရှိခဲ့ပါသည်။ ဤစာစဉ်အောင်မြင်စွာပြီးဆုံးရေးအတွက် အခက်အခဲများစွာကို ကောင်းစွာညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သော ယူနက်စကို ဗန်ကောက်မှ အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးပညာရှင် Vibeke Jensen ကိုလည်း လွန်စွာကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

အောက်ပါအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဤလက်စွဲစာစဉ်ပြီးစီးရေးအတွက် အဖိုးတန်အချိန်များပေး၍ အရည်အသွေးပြည့်သော အတွေးအမြင်များကူညီပေးသောသူများ ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် အမှုမဲ့ အမှတ်မဲ့ဖြင့် တစ်စုံတစ်ဦးအား ဖော်ပြရန် မေ့ကျန်ခဲ့ပါက လျှောက်လှဲစွာတောင်းပန်အပ်ပါကြောင်းနှင့် မိတ်ဆွေတို့၏ အဖိုးထိုက်တန်လှစွာ သော အကူအညီပေးမှုအတွက် အလေးအနက်ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

လက်စွဲစာစဉ်ကို ဖြင့်သုံးသပ်ချက်

လူတိုင်းအကျုံးဝင်ပညာရေးသင်ယူပျော်စာသင်ခန်းတစ်ခန်းသည် ကလေးများ အားလုံးအပေါ် ကျား မ မရွေး၊ ရုပ်ပိုင်း၊ စိတ်ပိုင်း၊ လူမှုရေး၊ စိတ်လှုပ်ရှားမှု၊ ဘာသာစကား သို့မဟုတ် အခြားဝိသေသလက္ခဏာများသည် မည်သို့ရှိစေကာမူ နွေးထွေးစွာကြိုဆိုပြီး ပြုစု ပျိုးထောင်ပညာပေးရာဌာနဖြစ်ပေသည်။ သူတို့ကလေးများသည် မသန်စွမ်းကလေးများ ဖြစ်နိုင်သည်။ သို့သော် ထူးချွန်ထက်မြက်ကြသူကလေးများလည်းဖြစ်နိုင်ပြန်သည်။ လမ်းပေါ် ရောက်ကလေး သို့မဟုတ် အလုပ်လုပ်နေရသူကလေးများလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ အိမ်အခြေ အတည်တကျ မရှိသောကလေးများ၊ ဘာသာစကားကွဲပြားသောကလေးများ၊ လူမျိုး သို့မဟုတ် ယဉ်ကျေးမှုအရ လူနည်းစုကလေးများ၊ အိပ်ချ်အိုင်စွဲ၊ အေအိုင်ဒီအက်စ်ရောဂါ မျိုးကူးစက်ခံရ သောကလေးများ၊ သို့မဟုတ် ဝေးလံခေါင်ဖျားသည့် ဒေသနေကလေးများ သို့မဟုတ်နယ်စပ် ဒေသနေထိုင်သူများ၊ လူမျိုးစုငယ် ကလေးများလည်း ဖြစ်နိုင်ကြပါသည်။

ဤလက်စွဲစာစဉ်ကို မည်သူတို့အသုံးပြုနိုင်သနည်း

အထူးသဖြင့် ဤလက်စွဲစာစဉ်သည် သင့်အတွက်ဖြစ်သည်။ ‘သင်’ ဆိုသည်မှာ မူကြိုကျောင်း၊ မူလတန်း သို့မဟုတ် အလယ်တန်း/အထက်တန်းကျောင်းတို့မှ ဆရာတစ်ဦး၊ ကျောင်းစီမံအုပ်ချုပ်သူတစ်ဦး သို့မဟုတ် ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းမှ သင်တန်းသူတစ်ဦး သို့မဟုတ် ၎င်းမှ နည်းပြတစ်ဦး သို့မဟုတ် ဘဝနောက်ခံနှင့်စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိသော ကလေး များကဲ့သို့ ကျောင်းသို့ မတက်ရောက်နိုင်သောကလေးများ၏ ပညာသင်ယူရေးနှင့် ကျောင်းများ တိုးတက်ရေးတို့ကို လိုလားသော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ကြပေသည်။ ဤလက်စွဲစာစဉ်သည် ပညာရေးဌာန၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားသောလုပ်ငန်းစီမံချက်များက အစပျိုးဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ပေးမှုဖြင့် ကလေးဗဟိုပြုပြီး သင်ယူပျော်ဝန်းကျင်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲစ ပြုသော ကျောင်းများတွင် အလုပ်လုပ်သည့် ဆရာများအတွက် အထူးသဖြင့် တန်ဖိုးရှိပေမည်။

ကျွန်ုပ်တို့ အားလုံးလက်ခံထားရှိရမည့် အရေးကြီးသော သဘောထားခံယူချက် တစ်ရပ်မှာ ‘ကလေးများအားလုံးသည် ကွဲပြားခြားနားကြသည်’ ဟူသောအချက် ဖြစ်သည်။ ပြီးလျှင် ဘဝနောက်ခံနှင့် စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးမည်သို့ရှိစေကာမူ ကလေးအားလုံးတွင်

တူညီသော ပညာရေးအခွင့်အလမ်းရှိရမည်ဆိုသည့် အချက်ဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျောင်းများနှင့် ပညာရေးစနစ်များသည် ဘဝနောက်ခံနှင့် စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိသော ကလေးများကို ရှာဖွေစုစည်းပြီး၊ ပညာသင်ယူရန် အားပေးတိုက်တွန်းကာ ပုံမှန်ကျောင်းများတွင် ပညာသင်ယူစေသော လူတိုင်း အကျိုးဝင်ပညာရေးဆီသို့ ဦးတည်သွားနေပါသည်။ တစ်ဖက်တွင် ကျောင်းတက်လာကြခြင်းသည် ကလေးအချင်းချင်းအပြန်အလှန် ဆက်သွယ်မှု ပြုနိုင်သောကြောင့် သင်ယူနိုင်မှုအခွင့်အလမ်း ပို၍ရရှိကြပါသည်။ ကလေးများ၏ သင်ယူမှု တိုးတက်လာစေသကဲ့သို့ မိသားစုအတွင်းနှင့် ရပ်ရွာလူနေမှုဘဝတွင် ကိုယ်တိုင်ပါဝင် ဆောင်ရွက်မှုဖြင့် တိုးတက်စေပါသည်။ အလားတူပင် အခြားတစ်ဖက်တွင် သူတို့နှင့် အပြန်အလှန် ထိတွေ့ဆက်ဆံကြရသူများထံကလည်း အကျိုးကျေးဇူးများရှိပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်နေစေကာမူ တစ်ဦး၏စွမ်းရည်ကို တစ်ဦးကတန်ဖိုးထားတတ်လာသည်။ လေးစားတတ်လာသည်။ စိတ်ရှည်မှု၊ သည်းခံမှု၊ နားလည်မှုနှင့် သင်ယူမိလာကြသည်။ လူတစ်ဦးစီတိုင်းသည် ‘**အထူး**’ ဖြစ်သည်ဆိုခြင်းကို သိရှိနားလည်လာကြပြီး၊ ထိုသို့ အမျိုးမျိုး အစားစား ကွဲပြားခြားနားမှုများကို မြတ်နိုးတတ် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်တတ်လာကာ ချစ်ခင်မြတ်နိုးမှု ရှိလာကြသည်။

ဆရာများအနေဖြင့်မူ မိမိတို့၏ တပည့်ကျောင်းသားများအတွင်း အမျိုးမျိုးဖြစ်နေခြင်းကို နွေးထွေးပွေယူရသည်မှာ လွယ်ကူသော အလုပ်တစ်ခု မဟုတ်ပါ။ အချို့သော စာသင်ခန်းများတွင် ကျောင်းသားဦးရေ အလွန်များခြင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် အလုပ်ဝန်ပိုမူဒဏ်ခံစားကြရပါပြီ။ စာသင်ခန်းထဲတွင် ဘဝနောက်ခံနှင့်စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိသော ကလေးများ ပါဝင်လာပြီဆိုလျှင် အလုပ်ပိုများလာကြသည် ဟူသောသဘောကို မကြာခဏ ခံစားမိကြသည်။ သို့သော် ဤခံစားချက်မျိုး မထားသင့်ကြပါ။ ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ဖို့ လိုအပ်သည်မှာ ကလေးများအကြား ကွဲပြားခြားနားမှုများအတွက် သူတို့၏ အားသာချက်များနှင့် အားနည်းမှုများကို သိရှိပြီးမှ စီမံခန့်ခွဲမှုပြုရန်၊ သင်ခန်းစာများကို အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီအောင်စီစဉ်ရန်၊ ကလေးတစ်ဦးချင်းစီ၏ အရည်အသွေးများ၊ နောက်ခံအခြေအနေများနှင့်သင့်တော်သည့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို ပြုပြင်ယူရန်၊ သင်ပြနည်းဗျူဟာများကို အသုံးပြုရန်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အတူ အထူးအရေးကြီးဆုံးမှာ ကလေး အားလုံးအတွက် အရည်အသွေးပြည့် ပညာရေးရရှိစေရေးအတွက် ကျွန်ုပ်တို့ကို ကူညီပေးမည့် ကျွန်ုပ်တို့၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ၊ မိဘများ၊ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အခြားကျွမ်းကျင်ပညာရှင် လုပ်ငန်းရှင်များအား မည်ကဲ့သို့စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ဆောင်ရွက်ရမည်ကို သိရှိရန်တို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ပါလိုအပ်ချက်များကို သင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်၍ ဤလက်စွဲစာစဉ်ကို စီစဉ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤစာစဉ်သည် သင့်ကျောင်းနှင့် သင့်စာသင်ခန်းများရှိ ကလေးများအားလုံးနှင့် ဆရာများကိုပါ ပို၍ နွေးထွေးဖော်ရွေပြီး သက်ဝင်လှုပ်ရှားမှုရှိသော သင်ယူရာဌာနများဖြစ်လာစေရန် အသုံးဝင်သည့်လက်စွဲများကို ပေးပြီး ထိုသင်ယူရာဌာနများသည် ကလေးပျော်ဖြစ်စေရုံသာမကဘဲ ဆရာပျော်၊ မိဘပျော်နှင့် ရပ်ရွာလူထုပါပျော်စေပါမည်။ ဤလက်စွဲစာစဉ်တွင် သင်၏ကိုယ်ပိုင်အခြေအနေအရ အသုံးပြုနိုင်သည့် အထောက်အကူအရင်းအမြစ်များကို ပေးထားပြီး မည်သည့်အခြေအနေ ဒေသများတွင်မဆို အောင်အောင်မြင်မြင် ဆောင်ရွက်သက်သေထူပြီးသည့် လက်စွဲများဖြစ်၍ အချို့သောလက်စွဲများကိုအသုံးပြုကာ သင်က စတင်လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်နိုင်ပါပြီ။ သို့တည်း မဟုတ် သင်ဆောင်ရွက်နိုင်သော အလားတူလုပ်ငန်းများအတွက် အကြံဉာဏ်စိတ်ကူးများကို သင့်အား ပေးပါလိမ့်မည်။ ဤလက်စွဲစာစဉ်တွင်ပါရှိသည့် စာအုပ်ငယ်များသည်လည်း သင်ကြိုးစားဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွေးအမြင်အကြံအစည်များလည်းပေးထားပါသည်။ အဆိုပါစာအုပ်ငယ်များသည် ထိုအတွေးအခေါ် များကိုပင် ပြန်လည်ထင်ဟပ်သုံးသပ်ရန်၊ အခြားသူများနှင့်အတူ ဆွေးနွေးရန်နှင့် သင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ သင်ယူသူ အားလုံးနှင့် တကွ စုစုစည်းစည်းအင်တိုက်အားတိုက် ခွန်စိုက်အားစိုက်ဖြင့် တက်ကြွသော လူတိုင်း အကျုံးဝင် သင်ယူပျော်ဝန်းကျင်တစ်ခုကို တည်ထောင်ကြရန် သင့်အား ဖိတ်ခေါ်ကမ်းလှမ်း ထားပါသည်။

သို့သော် ဤလက်စွဲစာစဉ်သည် စင်းလုံးချောပြီး ပြည့်စုံသောစာအုပ်တစ်အုပ် မဟုတ်ပါ။ ထို့အတူ သင်တို့ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နိုင်သည့် ပြဿနာတိုင်းအတွက် အဖြေလည်း ဤလက်စွဲ စာစဉ်တွင် ရှိလိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ စာအုပ်ငယ် အသီးသီး၏ နောက်ဆုံးပိုင်းတွင် သင့်အတွက် များနိုင်သမျှ အများဆုံးအကူအညီပေးနိုင်ရန်၊ အရေးပါသည့် အခြားသော အထောက်အကူပြု ရင်းမြစ်များ စာရင်းကို ဖော်ပြပေးထားပါသည်။ မည်သို့ဖြစ်စေ လူတိုင်း အကျုံးဝင်သင်ယူပျော် ဝန်းကျင်တစ်ခုတည်ထောင်ခြင်းသည် အဆင့်ဆင့်ဆောင်ရွက်ရမည့် ဖြစ်စဉ်တစ်ခု သို့မဟုတ် ခရီးတစ်ခုဖြစ်သည်ကို သတိပြုပါ။ ခြေရာခံလိုက်ရမည့် လမ်းကြောင်းအတိုင်း အသာကလေးလိုက်သွားနိုင်မည့် အသင့်လမ်းများ သို့မဟုတ် အသင့် ဖြေရှင်းထားပြီးသည့်အဖြေများလည်းရှိမည်မဟုတ်ပါ။ ကိုယ်တိုင်စူးစမ်းရှာဖွေဖွင့်လှစ်မှု ပြုရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုသာဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့သော ဝန်းကျင်မျိုးကို အသစ်ဖန်တီး နိုင်ရန်မှာ အချိန်ယူကြရပေမည်။ သို့သော် **‘မိုင်တစ်ထောင်ရှိသည့် ခရီးတစ်ခုကို ပထမ**

ဆုံးသော ခြေတစ်လှမ်းဖြင့်သာ စတင်သည် ဆိုသောစကားအရ ဤလက်စွဲစာစဉ်သည် သင်၏ပထမခြေလှမ်း တစ်လှမ်းအတွက် ကူညီမည်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ဒုတိယခြေလှမ်း၊ ထို့နောက် တတိယခြေလှမ်း၊ ထို့နောက် စတုတ္ထခြေလှမ်းစသည်ဖြင့် ခြေလှမ်းများ လှမ်းသွားနိုင်ရန် ကူညီပါလိမ့်မည်။ သင်နှင့်သင့် ကျောင်းသားများသည် အသစ်အသစ်သော အကြောင်းအရာများကို အစဉ်အမြဲ သင်ယူနေကြရမည်ဖြစ်သဖြင့် ဘယ်သောကာလတွင်မှ ပြီးဆုံးသွားမည်မဟုတ်ပါ။ သင်ယူမှုသည် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်နေဆဲပင်ဖြစ်ရာ ကျောင်းသားများ၊ ဆရာများ၊ စီမံအုပ်ချုပ်သူများ၊ အထူးပညာပေးသူများ၊ မိဘများနှင့် ရပ်ရွာလူထုစသည်တို့အား စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်ကျေနပ်နိုင်မှုကို ဤလက်စွဲစာစဉ်က ပေးပါ လိမ့်မည်။

ဤလက်စွဲစာစဉ်ကို သင်မည်ကဲ့သို့ အသုံးပြုနိုင်ပါသနည်း။

ဤလက်စွဲစာစဉ်တွင် စာအုပ်ငယ်(၆)အုပ်ပါရှိပြီး တစ်အုပ်ချင်းသည် လူတိုင်း အကျိုးဝင် သင်ယူပျော်ဝန်းကျင်တစ်ခု စတင်ဖန်တီးတည်ထောင်နိုင်ရန် သင်တို့ကိုယ်တိုင် လေ့လာလျက်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် လုပ်ငန်းများနှင့် ကိရိယာတန်ဆာပလာများပါဝင်ပါသည်။ အချို့သော လုပ်ငန်းများသည် သင်နှင့် သင့်ကျောင်းအားလူတိုင်းအကျိုးဝင် သင်ယူပျော် ဝန်းကျင်တည်ထောင်ရာတွင် မည်သည့်အရာများလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသနည်းဆိုသည်ကို ပြန်လည်ထင်ဟပ်သုံးသပ်စေပြီး အခြားလုပ်ငန်းများက သင့်ကို အမျိုးအစားစုံလင်စွာရှိသည့် စာသင်ခန်းတွင်းမှ ဆရာတစ်ဦးအနေဖြင့် သင့်ကျွမ်းကျင်မှုများအား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာအောင် သွက်လက်စွာ လမ်းညွှန် ရှေ့ဆောင်မှုပြုနေပါလိမ့်မည်။ ပထမဦးစွာ လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီကို သင် စမ်းသပ်ကြည့်နိုင်ပါသည်။ ထိုအခါ ‘လူတိုင်းအကျိုးဝင်သင်ယူပျော်ဝန်းကျင်ဆိုသည်မှာ ဘာလဲ၊ ‘သင့်စာသင်ခန်းနှင့် သင့်ကျောင်းတွင် မည်ကဲ့သို့ဖန်တီးယူမလဲ၊ ‘အဆိုပါဝန်းကျင် ၏အကျိုးကျေးဇူးများကို ဘယ်လိုရလာမလဲ’ ဆိုသည်များကို သင်အကျွမ်းတဝင်ဖြစ်လာမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဤသို့လျှင် လူတိုင်းအကျိုးဝင်သင်ယူပျော်ဝန်းကျင်ဖန်တီးရေးတွင် သင့်လုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်များနှင့် ကြီးကြပ်သူများ၊ သင့်ကျောင်းသားများ၊ ကျောင်းသားမိသားစုနှင့် ရပ်ရွာ လူထုစသည်တို့နှင့် သင် အတူတကွဆောင်ရွက်ရန် အထောက်အကူပြုကိရိယာများနှင့် ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းများရှိကြပြီဖြစ်၍ စုပေါင်းဆောင်ရွက်မှု လိုအပ်လာပြီ။ ဤလုပ်ငန်း များသည် သင့်စာသင်ခန်းနှင့် ကျောင်းတွင် အရေးကြီးသောအပြောင်းအလဲများကို

ရင်ဆိုင်ခံနိုင်အောင် သင့်ကို ကူညီမည်ဖြစ်ပြီး လူတိုင်းအကျိုးဝင်ပြီး သင်ယူပျော်ဖြစ်ရေးကို ဆက်လက်ဖော်ဆောင်နိုင်ပေမည်ဖြစ်သည်။

ဤစာအုပ်ငယ် (၆)အုပ်ကို နည်းလမ်း(၂)မျိုးဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ကလေးပျော် ကျောင်းဖြစ်လာအောင် ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်နေကြသည့် ကျောင်းများကဲ့သို့ လူတိုင်းအကျိုးဝင် သင်ယူပျော်ဝန်းကျင်အဖြစ် ဖော်ဆောင်နေသောကျောင်းများအတွက် အထူးနည်းလမ်း ကောင်းများပေးနိုင်မည့် စာအုပ်ငယ်တစ်အုပ် (သို့မဟုတ်)စာအုပ်ငယ်များကို ရွေးချယ်ရန် ဖြစ်သည်။ မိသားစုများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်၊ အမျိုးအစား စုံလင်သော စာသင်ခန်းဖြစ်အောင် စီမံဆောင်ရွက်ရန်တို့အတွက်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ဝန်းကျင်ဖန်တီးတည်ထောင်ရန် လမ်းကြောင်းပေါ်သို့ စတင်ရုံသာရှိသော ကျောင်းများ အတွက်မူ စာအုပ်ငယ်တစ်အုပ်ကအစပြု၍ စာအုပ်ငယ်(၆)အထိ တစ်ဆင့်စီသွားရန် ဖြစ်ပါသည်။ လက်စွဲစာစဉ်တွင် ပါဝင်သောစာအုပ်ငယ်အသီးသီးသည် ရှေ့စာအုပ်ငယ်ကို နောက်စာအုပ်က အခြေပြုပြီး စဉ်ဆက်ရေးသားတည်ဆောက်ထားသဖြင့် လက်စွဲစာစဉ်သည် အဆင့်တစ်ခုတိုင်းစီဖြင့် သင့်ကို ကူညီပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဤလက်စွဲစာစဉ်တစ်တွဲလုံးတွင် သုံးထားသော ‘ကျောင်း’ ဟူသည် မူကြိုပညာရေး၊ မူလတန်း၊ သို့မဟုတ် အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း၊ ပညာရေးသင်ယူနိုင်သည့် ကျောင်း ပညာရေး သို့မဟုတ် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး သင်ယူရာဝန်းကျင်များကို ဆိုလိုပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤလက်စွဲစာစဉ်တွင် ‘ကျောင်း’ဟူသောအသုံးအနှုန်းကို ပညာသင်ယူရာ အမျိုးအစားနှစ်ခုစလုံး၏ အခင်းအကျင်းဖြင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်သုံးနှုန်းထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ ဤဝန်းကျင်များသည် ပုံမှန်ကျောင်းတွင်လည်းကောင်း သစ်တစ်ပင်အရိပ်အောက်တွင် ကျောင်းပြင်ပ ပညာသင်တန်းနေရာတစ်ခုတွင်လည်းကောင်း ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ သင်သည် ကျောင်းဆရာတစ်ဦးအနေဖြင့်လည်း ဤလက်စွဲစာစဉ်ကို အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ထို့အတူ လမ်းပေါ်ရောက်နေရသည့် ကလေးများအတွက် ကိုယ်တိုင်သင်ယူပညာရေး အခင်းအကျင်း အဖြစ်လည်း တစ်စုံတစ်ယောက်က အသုံးပြုနိုင်ပေသည်။

သင်ဘာတွေ သင်ယူမလဲ

ဤလက်စွဲစာစဉ်သည် လူတိုင်းအကျိုးဝင် သင်ယူပျော်ဝန်းကျင်တစ်ခုဖြစ်လာစေရန် သင့်ကျောင်းနှင့်သင့်စာသင်ခန်းတွင် မည်ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ရမည်ကို စာအုပ်ငယ်(၁)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

မိဘများနှင့်လူ့အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် ကျောင်းတွင် မည်ကဲ့သို့ ပါဝင်လာကြရန်နှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ကလေးများမည်ကဲ့သို့ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုရှိစေရန်တို့ကို လူတိုင်းအကျိုးဝင် သင်ယူပျော်ဝန်းကျင်တစ်ခု တည်ထောင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို ဖော်ဆောင်ရင်း လုပ်ကိုင်ရမည့် ဖြစ်စဉ်တစ်ခုလုံး မည်သို့မည်ပုံ အလွန်အရေးပါကြောင်းသိရှိရန် **စာအုပ်ငယ်(၂)**တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ကလေးအားလုံးကျောင်းသို့ အကျိုးဝင်ရောက်ရှိကြရန်အတွက် မည်သည့် အဟန့်အတားများက တားဆီးပိတ်ပင်နေသည်၊ ကျောင်းသို့ ရောက်မလာနိုင်သေးသော ကလေးအမျိုးမျိုးကို မည်သို့ရှာဖွေဖော်ထုတ်မည်၊ ကလေးများကျောင်းသို့ ရောက်လာကြရန်အဟန့်အတားများကို မည်ကဲ့သို့ဖြေရှင်းမည်ဆိုသည်ကို **စာအုပ်ငယ်(၃)**တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

လူတိုင်းအကျိုးဝင်စာသင်ခန်းတစ်ခုကို မည်ကဲ့သို့ ဖန်တီးတည်ထောင်ရမည်၊ ကလေးများ အောင်အောင်မြင်မြင်သင်ယူနိုင်ရေး၊ လူတိုင်းအကျိုးဝင်ရန် သင်ယူပျော်ဖြစ်ရန် မည်ကဲ့သို့ဖော်ဆောင်ရမည်၊ သင့်အတန်းသို့ ရောက်လာသည့် ဘဝနောက်ခံနှင့် စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိသော ကလေးများမည်ကဲ့သို့ဆက်ဆံရမည်နှင့် ကလေးများအားလုံးအတွက် အဓိပ္ပာယ်အပြည့်အဝရှိသော သင်ယူမှုဖြစ်အောင် မည်သို့ဆောင်ရွက်ရမည် စသည်တို့ကို **စာအုပ်ငယ်(၄)**တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

သင်ကြားသင်ယူမှုအစီအမံများပါဝင်သော လူတိုင်းအကျိုးဝင်စာသင်ခန်းတစ်ခု စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရန်၊ လိုအပ်သော ရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်သမျှ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ကလေးများ သင်ယူမှုကို မည်ကဲ့သို့အကဲဖြတ်ရန်တို့ကို **စာအုပ်ငယ်(၅)**တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် သင့်ကျောင်းကို ကလေးအားလုံး ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် ကာကွယ်တားဆီးရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန်၊ အထူးသဖြင့် ကျန်းမာရေးချို့တဲ့သော၊ အာဟာရချို့တဲ့သော၊ ဘေးဒုက္ခခံကြရသော ဘဝနောက်ခံနှင့်စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိ ကလေးများအတွက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် ကာကွယ်တားဆီးရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် နည်းလမ်းများကို **စာအုပ်ငယ်(၆)**တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

အခြားသောစာအုပ်များမှ သင်ယူရရှိခြင်း

ဤလက်စွဲစာစဉ်ကို ပြုစုရာတွင် ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်ရှိ ဆရာများနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအရ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များက ကူညီခဲ့ကြပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ဒေသဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆွေးနွေးပွဲ (၄)ခုတွင် ကိုယ်တိုင်ပါဝင်တက်ရောက်ကြပြီး ကလေးအားလုံး ကျောင်းသို့

ရောက်ရှိ ပညာသင်ယူလာကြရန် အကြံဉာဏ်များနှင့် လက်စွဲကိရိယာများကို မျှဝေပေးခဲ့ကြပါသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ သည် ၎င်းတို့၏အသိပညာကို မျှဝေသကဲ့သို့ အင်တာနက်နှင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည့် စာအုပ်စာတမ်းများရရှိနိုင်ရာများကိုလည်း မျှဝေခဲ့ကြပါသည်။ ထို့ပြင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဝေဖန်ဆန်းစစ်သူများအနေဖြင့်လည်း ဤလက်စွဲစာစဉ်၏ အစောပိုင်း မူကြမ်းများကို ဖတ်ရှုသုံးသပ် ပေးခဲ့ကြပါသည်။ ပဓာနအကျဆုံးမှာ နိုင်ငံအများအပြားရှိ ကျောင်းများနှင့် ဆရာများက ဤလက်စွဲစာစဉ်အတွက် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ ဤလက်စွဲစာစဉ် ပီပြင်တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် အကြံဉာဏ်များနှင့် လက်စွဲများဖြည့်စွက်ပေးခြင်း တို့ပင်ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ သင်သည် အကြောင်းအရာအများအပြားကိုပါ တစ်ထိုင်တည်း လေ့လာ သိရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤလက်စွဲစာစဉ်ရှိ လက်စွဲများကို ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အနှံ့အပြား၊ အထူး သဖြင့် အာရှ-ပစိဖိတ်ဒေသအတွင်း နိုင်ငံများမှ ကျောင်းများတွင် အသုံးပြုလျက် ရှိနေကြ ပြီဖြစ်ပါသည်။

ဤလက်စွဲများကို အသုံးပြုသည့်အခါ သင့်ကိုယ်သင် ပြန်မေးနိုင်ရန် အရေးကြီး ဆုံးမေးခွန်းတစ်ခုမှာ **‘ ငါ့အတန်း၊ ဒါမှမဟုတ် ငါ့ကျောင်းမှာ ဒီဝိသေသလက်စွဲကို ငါဘယ်လိုအသုံးပြုမလဲ ’** ဟူသည့် မေးခွန်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဝေါဟာရများဆိုင်ရာမှတ်စု

ဤလက်စွဲစာစဉ်ကို ပြုစုထုတ်လုပ်ရာတွင် မည်သည့်ဝေါဟာရများကို ထည့်သွင်း သုံးရမည်ဟူသည့်အချက်ကို စိန်ခေါ်မှုအဖြစ် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် အကြောင်းအရာတစ်ခုတည်းကို ဝေါဟာရအမျိုးမျိုးဖြင့် အသုံးပြုပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ တွင်လည်း ဝေါဟာရတစ်ခုသည် မရည်ရွယ်သော အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုသို့ သက်ရောက်သွား တတ်သည်။ သာဓကအားဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်သော ဝေါဟာရမျိုးကိုသုံးရန် ရှောင်ခဲ့ကြသည်။ ဤစာအုပ်ကိုဖြစ်နိုင်သမျှ ဖတ်ရလွယ်စေရန်နှင့် ကျမ်းမဆန်စေရန် ရိုးရှင်းသော ဝေါဟာရများဖြင့်သာ ကြိုးစားရေးသားပြုစုထားပါသည်။

ဤစာအုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်ပေါက်မြောက်စေရန် အကျုံးဝင်မှု ဖြစ်နိုင်သမျှ ဖြစ်စေသည့် ဝေါဟာရများကိုသာ အတတ်နိုင်ဆုံးအသုံးပြုထားပါသည်။ ဤလက်စွဲစာစဉ် တွင် ပါဝင်သော အရေးကြီးဆုံးဝေါဟာရများမှာ တစ်ဖက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

- ❑ **‘ဘဝနောက်ခံနှင့် စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးရှိသော ကလေးများ’** ဟူသည့် ဝေါဟာရသည် ဤလက်စွဲစာစဉ်တွင် အများဆုံးပါဝင်သည်။ ၎င်းဝေါဟာရသည် ယောက်ျား မိန်းမဖြစ်မှု၊ ရုပ်ပိုင်း၊ စိတ်ပိုင်း၊ လူမှုရေးပိုင်း၊ ဘာသာစကားဆိုင်ရာ၊ စိတ်ခံစားမှုပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ကိုးကွယ်မှုနှင့် အခြားသော ဝိသေသအခြေအနေများကြောင့် ကျောင်းပညာရေးစနစ် ပင်မရေစီးကြောင်း၏ ပြင်ပသို့ ရောက်ရှိနေကြသောကလေးများအားလုံးကို ရည်ညွှန်းပါသည်။
- ❑ **‘သင်ယူမှုဝန်းကျင်’** ဟူသည့် ဝေါဟာရသည် ကျောင်းပညာရေးတွင်ဖြစ်စေ ကျောင်းပြင်ပပညာရေးတွင်ဖြစ်စေ ကလေးများသည် အသိပညာရရှိကာ နေ့စဉ်ဘဝတွင် ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်ရပါမည်။ ထိုအသိပညာများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများရရှိနိုင်သည့် ပညာပေးရာနေရာအားလုံးကို သင်ယူမှုဝန်းကျင်ဟုဆိုလိုပါသည်။ ထိုသင်ယူမှုဝန်းကျင်များသည် ကျောင်းများနှင့်ကောလိပ်များ ပုံစံအသွင် သို့မဟုတ် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာဌာနများ၊ ဝါသနာပါလုပ်ငန်းဌာနများ သို့မဟုတ် လူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့များတွင် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါသည်။
- ❑ **‘လူတိုင်းအကျိုးဝင်ပညာရေး’ သို့မဟုတ် ‘လူတိုင်းအကျိုးဝင်သင်ယူမှု’** ဟူသည့် ဝေါဟာရသည် ယောက်ျား မိန်းမဖြစ်မှု၊ ရုပ်ပိုင်း၊ စိတ်ပိုင်း၊ လူမှုရေး၊ ဘာသာစကား၊ စိတ်ခံစားမှု၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ကိုးကွယ်မှုနှင့် အခြားသော အကြောင်းအရာများရှိစေကာမူ အလေးထားမနေဘဲ ကလေးအားလုံးကို ကျောင်း သို့မဟုတ် ကျောင်းပြင်ပသင်ယူမှုဝန်းကျင်များတွင် ထည့်သွင်း၍ ပညာသင်ကြားပေးခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။
- ❑ **‘သင်ယူပျော်’** ဆိုသည်မှာ သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်တွင် ကလေးကို ဗဟိုပြုထား ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ၎င်းဝေါဟာရသည် ဆရာများ၊ အုပ်ချုပ်သူများ၊ မိဘများနှင့် ရပ်ရွာလူထု ပုဂ္ဂိုလ်များကဲ့သို့ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်သူများသည် ကလေးတစ်ယောက်ယောက်၏ သင်ယူနိုင်ရေးရှေ့ဆောင်မှုပြုပေးသကဲ့သို့ ကိုယ်တိုင်လည်း သင်ယူကြ သည့် အခြေအနေကို ဆိုလိုပါသည်။ သင်ယူပျော် ဝန်းကျင်တစ်ခုဆိုသည်မှာ သင်ယူမှုကြောင့် ထိုဝန်းကျင်ရှိကလေးများကိုယ်တိုင် အကျိုးရှိရုံသာမက အခြားသူများ၏သင်ယူမှုမှလည်း အကျိုးရရှိပါသည်။ အခြားသူတို့၏ လိုအပ်ချက်များကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှု ပြုသင့်ပါသည်။ ကလေးများအတွက် အကျိုးရရှိစေသောနေရာကို ဆိုလိုပါသည်။ သာဓကအားဖြင့် သင်ယူ

ပျော်ဝန်းကျင်တစ်ခုသည် ကလေးများအား သင်ယူမှုတွင် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ပါဝင်သင်ယူနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ်ကိုပေးသည်။ ထိုဝန်းကျင်မှာပင် ရှိသည့် ဆရာများအား သင်ယူမှု စွမ်းအားပြည့်ဝစေရန် ကူညီပေးပြန်ပါသည်။ သင်နည်းအသစ်များရရှိပြီး ၎င်းတို့ကိုအသုံးပြုနိုင်သော နေရာလည်းဖြစ်သည်။ ထိုဝန်းကျင်မှာပင် မိဘများနှင့်ရပ်ရွာဒေသမှအဖွဲ့ဝင်များကို သူတို့၏ကလေး များသင်ယူရေး အကူအညီပေးကြရသည်။ တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ကျောင်း၏လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်း အားပေးသည့် နေရာလည်းဖြစ်ပါသည်။

- ❑ **‘စာသင်ခန်း’** ဟူသည် ကလေးများ အတူတကွလာရောက်ကြပြီး ဆရာ အကူအညီဖြင့် သင်ယူမှုပြုရန် သတ်မှတ်ထားရှိသော နေရာကို ဆိုလိုသည်။ သာဓကအားဖြင့် အစိုးရကျောင်းများရှိ ပုံမှန်စာသင်ခန်းများ၊ အလုပ်သမား ကလေးများအတွက် သစ်ပင်အောက်တွင် ပြင်ဆင်ထားသော ကျောင်းပြင်ပ ပညာသင်ကြားရေးအတန်းများ၊ လမ်းပေါ်ရောက်လူငယ်များအတွက် လူငယ် ဂေဟာရှိစာသင်ခန်းများ သို့မဟုတ် အခြားသောမည်သည့် စာသင်ခန်း များတွင်မဆို တက်ရောက်ပညာသင်ကြားနိုင်ခြင်းမရှိသော ကလေးများအတွက် ယာယီ သို့မဟုတ် အမြဲတမ်းဖွင့်လှစ်ထားသော အိမ်အခြေပြုသင်ယူမှုဌာနများ စသည်တို့ပါဝင်သည်။
- ❑ **‘ဆရာ’** ဟူသည်မှာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများဖြင့် သတ်မှတ်ထားသော ပုံမှန်ကျောင်း သို့မဟုတ် ကျောင်းပြင်ပ ပညာသင်ယူရာနေရာအတွင်း ကလေး တစ်ဦး၏ သင်ယူမှုကို စနစ်တကျလမ်းညွှန်မှုပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးစီကို ဆိုလိုသည်။
- ❑ **‘ကျောင်းသား’** သို့မဟုတ် **‘သင်ယူသူ’** သို့မဟုတ် **‘တပည့်’** ဆိုသည်မှာ ကျောင်းပညာရေး သို့မဟုတ် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးသင်ယူမှုတွင် ကိုယ်တိုင် ပါဝင်သင်ယူသူတိုင်းကို ရည်ညွှန်းသည်။ ဤလက်စွဲစာစဉ်တွင် အပြောင်းအလဲ ပြု၍ အမျိုးမျိုးသုံးနှုန်းထားသည်။
- ❑ **‘မသန်စွမ်းကလေးများ’** ဆိုသည်မှာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ အာရုံခံစားမှုပိုင်းဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ဉာဏ်ရည်ဖွံ့ဖြိုးမှုပိုင်းဆိုင်ရာ ချို့တဲ့သောကလေးများနှင့် ကျောင်းမှ အထုတ်အပယ်ခံကြရရန် ပညာသင်ယူခွင့်မရရှိသော ကလေးများ ပါဝင်ပါ

သည်။ အဆိုပါကလေးများသည် ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် စိတ်ပိုင်း ဆိုင်ရာချို့တဲ့ မသန်စွမ်းမှုဖြင့် မွေးဖွားလာသော ကလေးများ သို့မဟုတ် မကျန်းမာခြင်း၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခြင်း သို့မဟုတ် အခြားသောအကြောင်းကြောင့် ချို့ယွင်းပျက်စီးမှု၊ အားနည်းမှုရှိသော ကလေးများဖြစ်ကြသည်။ အားနည်းမှုဆိုသည်မှာ ကလေးများအမြင် အကြားအားနည်းခြင်း၊ သွားလာလှုပ်ရှားနိုင်မှုအားနည်းခြင်းတို့ဖြစ်ပြီး အခြားသောကလေးများနှင့် မတူဘဲ သင်ယူမှုနွေးကွေးသဖြင့် သာမန်နှင့်မတူသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် သင်ယူကြရသူများ ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံအများစုတွင် မသန်စွမ်းကလေးများအဖြစ် သတ်မှတ်သော ကလေးများကို ပညာရေးအထူးလိုအပ်ချက်ရှိသော ကလေးများ အဖြစ်ဖြင့်လည်း အပြန်အလှန်အားဖြင့် သတ်မှတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤအုပ်စုနှစ်စုသည် တသီးတခြား မဟုတ်ကြပါ။ မသန်စွမ်းကလေးများသည် သင်ယူနိုင်စွမ်းရှိကြပါသည်။ ထို့အတူ အခြားကလေးများကဲ့သို့ ကျောင်းတက် ရောက်နိုင်သော အခွင့်အလမ်းလည်း တူညီစွာရှိကြပါသည်။ မည်သို့ဆိုစေ အာရှ-ပစိဖိတ် ဒေသရှိနိုင်ငံများ၏ ကျောင်းများတွင် အဆိုပါကလေးများအား ကျောင်းမှ မကြာခဏဖယ်ထုတ်ခြင်း ခံနေကြရပါသည်။

□ ‘သင်ယူမှု အထူးလိုအပ်ချက်ရှိသောကလေးများ’ သို့မဟုတ် ‘ပညာရေး ဆိုင်ရာအထူးလိုအပ်ချက်ရှိသော ကလေးများ’ ဆိုသည်မှာ သူတို့၏သင်ယူမှုတွင် အခြားသူများ၏ဂရုစိုက်မှုကြီးကြီးဖြင့် အကူအညီ ပေးရန် လိုအပ်သော ကလေးများကို ဆိုလိုပါသည်။ နိုင်ငံပေါင်းများစွာတွင် ဤအထူး ဂရုပြုမှုကို အထူးကျောင်း/ စာသင်ခန်းများ သို့မဟုတ် သာမန်ကျောင်း/ စာသင်ခန်းများတွင် ပေးနေကြပြီဖြစ်ပါသည်။ များစွာသောနိုင်ငံတို့သည် ပညာရေးဆိုင်ရာ အထူးလိုအပ်ချက်ရှိသောကလေးများ သို့မဟုတ် သင်ယူမှု အထူးလိုအပ်ချက်ရှိသော ကလေးအဖြစ် ကျောင်းသားများကို အုပ်စုအမည် အမျိုးမျိုးသတ်မှတ်ပြီး ပုံမှန်ကျောင်းသားများနှင့် တသီးတခြားစီထား၏။ ထို့ကြောင့် လက်စွဲစာစဉ်တွင် ဤဝေါဟာရများ ထွက်ပေါ်လာသည့်အခါတွင် ဤအမည်သတ်မှတ်သည့် အလေ့အထရှိနေခြင်းကို သိစေသည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းသည်သင်ယူမှု အထူးလိုအပ်ချက်ရှိသောကလေးများ သို့မဟုတ် ပညာရေး အထူးလိုအပ်ချက် ရှိသောကလေးများနှင့် ပုံမှန်ကလေးများကြားတွင် ပညာရေးဆိုင်ရာကွာဟမှု အမှန်တကယ်ရှိနေသည်ဟု မဆိုလိုပါ။

- ❑ **‘လိင်’** ဆိုသည်မှာ အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများကြား ဇီဝဆိုင်ရာ ခြားနားမှုတစ်ရပ်ကို ဖော်ညွှန်းခြင်းပင် ဖြစ်သည်။
- ❑ **‘ကျား/မ’** ဟူသည် လူမှုရေးဆိုင်ရာ သီးခြားအုပ်စုခွဲခြားခြင်းအရ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် လူမှုရေးဆိုင်ရာကဏ္ဍကို ဆိုလိုသည်။ သာဓက- **‘အမျိုးသားများကို အိမ်ထောင်ဦးစီး’** အဖြစ် လည်းကောင်း၊ **‘အမျိုးသမီးများကို ကလေးပြုစောင့်ရှောက်သူ’** အဖြစ် လည်းကောင်း သတ်မှတ်ခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ ကျား/မဆိုင်ရာကဏ္ဍများကို လူ့ဘောင် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအနေဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး လူ့အသိုင်းအဝိုင်း ယဉ်ကျေးမှု၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသအဖြစ် မျိုးဆက်တစ်ဆက်မှ တစ်ဆက်သို့ လက်ဆင့်ကမ်း သိရှိလာခြင်းဖြစ်သည်။ (မိသားစုတစ်စု သို့မဟုတ် ကျောင်းတွင်သင်ယူခဲ့ရ သော) လူမှုရေးဆိုင်ရာ သင်ယူရရှိသော သဘောထားအမြင်အရ ကျား/မတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းကိုမဆို အမျိုးသား/ အမျိုးသမီး တန်းတူ ညီမျှမှုနှင့် တရားမျှတမှုရှိစေရန် အပြောင်းအလဲ သို့မဟုတ် ပြောင်းပြန်ပြုလုပ်နိုင် သည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် **‘အမျိုးသမီးများကို ကလေးပြုစောင့်ရှောက်သူများ’** အဖြစ်မှ **‘အမျိုးသမီးများကို အိမ်ထောင်ဦးစီး’** အဖြစ်သို့လည်းကောင်း၊ **‘အမျိုးသားများသည်အိမ်ထောင်ဦးစီး’**အဖြစ်မှ **‘အမျိုးသားများသည် ကလေးပြုစောင့် ရှောက်သူများ’** အဖြစ်သို့လည်းကောင်း သို့မဟုတ် **‘အမျိုးသားများ နှင့် အမျိုးသမီးများသည် အိမ်ထောင်ဦးစီးများနှင့် ကလေးပြုစောင့် ရှောက်သူများ’** အဖြစ်သို့လည်းကောင်း၊ ကျား မ ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍကို ပြောင်းလဲနိုင်ပေသည်။
- ❑ **‘မိသားစု’** ဆိုသည်မှာ အဓိကကျသောလူသားအစုတစ်ခုဖြစ်ပြီး ထိုအစုအတွင်း မှပင် ကလေးတစ်ယောက် ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ **‘ရပ်ရွာဒေသ’** ဆိုသည်မှာ ကလေးနှင့် ကလေးမိသားစုတို့ပါဝင်သော ပိုမို ကျယ်ဝန်းသည့် လူမှုအစုအဖွဲ့ကို ရည်ညွှန်းပါသည်။

Toolkit Contributors

Countries Represented

Bangladesh
Cambodia
China
France
India
Indonesia
Lao PDR
Pakistan
Philippines
Thailand
United States of America
United Kingdom
Vietnam

Toolkit Development

Laetitia Antonowicz	Intiranee Khanthong
George A. Attig	Shirley Miske
Tutiya Buabutta	Hildegunn Olsen
Tomo Chattopadhyay	Ann Ridley
Ray Harris	Sheldon Shaeffer
Vibeke Jensen	

Toolkit Reviewers

Teresa Abiera	Supee Donpleg
Koen Van Acoleyen	Kenneth Eklindh
Vonda Agha	Siwaporn Fafchamps

Khalida Ahmed	Farhat Farooqui
Mohammad Tariq Ahsan	Aida Francisco
Anupam Ahuja	He GuangFeng
Safia Ali	Els Heijnen
Shabana Andaleeb	Budi Hermawan
Arshi	Evangeline Hilario
Rukhshunda Asad	Masooma Hussain
Mahmooda Baloch	H.Moch.Sholeh Y.A Ichrom
Sultana Baloch	Gobgeua Inkaew
Sadiqu Bano	Souphan Inthirat
Shamim Bano	Heena Iqbal
Anne Bernard	Shaista Jabeen
Flora Borromeo	Salma M.Jafar
Naeem Sohail Butt	Venus Jinaporn
Yasmin Kihda Bux	Najma Kamal
Gilda Cabran	Kartini
Kreangkrai Chaimuangdee	Lyka Kasala
Nikom Chaiwong	Chaweewan Khaikaew
Sangchan Chaiwong	Uzma Khalid
Renu Chamnannarong	M.Khalil
Aporn Chanprasertporn	Bilal Khan
Tamo Chattopadhyay	Shaista Nasim Khan
Francis Cosstick	Pralong Krutnoi
Charles Currin	Ran Kuenpet
Joan DeJaeghere	Chij Kumar
Benedicta Delgado	Nongnuch Maneethong
Rosemary Dennis	Rosalie Masilang
Ragnhild Meisfjord	Porntip Roongroj
Cliff Meyers	Rubina
Cynthia Misalucha	Sobia Saqlain

Thanandon Na Chiangmai	Naheed Sajjad
Benjalug Namfa	Estelita Samson
Sompol Nantajan	Lourdes Santeco
Maria Fe Nogra-Abog	Sadia Shahid
Thongpen Oatjareanchai	Ruchnee Somboot
Sithath Outhaithany	Teresita Sotto
Elizabeth Owit	Norkham Souphanouvong
Wittaya Pa-in	Persy Sow
Marivic Panganiban	Milagros Sucgang
Wantanee Panyakasa	Pensri Supavasit
Manus Pasitvilaitum	Farida Tajamul
Chalerm Payarach	Sritoon Tathun
Linda Pennells	Philippa Thomas
Nongkran Phichai	Anchalee Thongsook
Mary Pigozzi	Nguyen Thi Thanh Thuy
Penny Price	Jocelyn Tuguinayo
Kunya Pundeng	Erlinda Valdez
Tahira Qazalbask	Zenaida Vasquez
Nora N Quetulio	Sangwan Wangcham
Sabiha Rahim	Terje M. Watterdal
Florencia Ramos	Marc Wetz
Shyda Rashid	Mantariga Witoonchat
Ann Ridley	Somkid Wongsuntorn
Clarina Rigodon	Nuttapong Yoswungjai
Wendy Rimer	Shahzad Yousat
Maurice Robson	Susana Zulueta

‘လူတိုင်းအကျိုးဝင်ပညာရေး သင်ယူပျော်ဝန်းကျင်များ တည်ထောင်ရေး လက်စွဲ စာစဉ်’ မှ ဤ ‘ နွေးထွေးပွေ့ယူ ဘယ်ပန်းမဟူ ’ (Embracing Diversity: Toolkit for Creating Inclusive, Learning-Friendly Environments) ခြုံငုံအညွှန်းစာအုပ်ကို ‘ရွှေမင်းသားပုံနှိပ်တိုက်’ (တိုက်-၇၉၇၊ အခန်းအမှတ် ၁၀၄-၁၀၅၊ ဝါးတန်းလမ်း (ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလမ်းထောင့်)၊ လမ်းမတော်မြို့နယ်) က လှူဒါန်းပါသည်။

